

Donderdag 16 mei 1918 – ochtendeditie

Berlijn, 15 mei. Officieel avondbericht: Bij de afweer van de vijandelijke aanval vanochtend vroeg ten noorden van de Kemmel is een beperkte inbraakplaats in de voorste linie der Duitsers gebleven.

Londen, 15 mei. Officieel avondbericht: Vanochtend vroeg plaatselijke strijd in het vak ten noorden van het dorp Kemmel, waarin de Franse troepen verscheidene gevangenen maakten en hun linie voorspoedig voorwaarts schoven. Van elders niets te melden, (vuur?)bedrijvigheid over en weer op het slagfront daargelaten.

Berlijn, 15 mei. Sedert de vijand door de grote successen in Vlaanderen tot de ontruiming van de boog van Ieper was gedwongen en daardoor het onmiddellijk achter het gevechtsterrein gelegen gebied aan het bereik van het vijandelijk geschut was onttrokken, kon er van Duitse zijde volgens het vastgesteld plan toe worden overgegaan de Vlaamse inwoners naar hun woonplaatsen, voor zover die niet zijn vernield, terug te brengen. Natuurlijk is dit aanvankelijk slechts in zeer beperkte mate mogelijk. Het Engelse geschutvuur heeft te veel dorpen en gehuchten, ook wanneer ze niet door de Duitse troepen waren bezet, met de grond gelijk gemaakt.

Daar de hevigheid van de Engelse beschieting de wegtrekkende inwoners in de regel verhinderde hun have en goed mee te nemen, welke dan later aan de door de Engelse beschieting ontstane branden ten offer vielen, heeft het Duitse bestuur op bereidwillige wijze ingegrepen en de terugkerende bewoners voorlopig van het meest nodige voorzien.

Havre, 15 mei. Het Belgisch Staatsblad zal de 18^e mei een besluit bekend maken, waarbij de afstammelingen uit de landsdelen, die bij de vorming van het koninkrijk door België zijn afgestaan, een nieuwe

termijn zal worden toegestaan om hun hoedanigheid als Belg terug te kunnen krijgen. Men weet dat het bij de scheidingswet van 4 juni 1838 aan de bewoners van de afgestane gedeelten van Limburg en Luxemburg vergund was om de Belgische nationaliteit te krijgen door hun wil te kennen te geven, gevolgd door de vestiging op Belgisch grondgebied. Deze bepaling werd voortdurend gehandhaafd en uitgebreid. In 1911 was deze bepaling verlopen; het besluit van de 18^e mei 1918 is de hernieuwing van deze traditionele gunst, die de belanghebbenden van alle gewone formaliteiten van naturalisatie ontheft. De enige nieuwigheid is, naast de hervestiging in België, het deel uitmaken van het Belgische leger of het voorkomen op de lijsten van de afgedankten uit het leger, terwijl aan de soldaten, die erom vragen, speciale faciliteiten worden verschaft. Er dienen een vrij groot aantal Luxemburgers uit het groothertogdom in het Belgische leger. De nieuwe wet stelt diegenen in staat, die de wil daartoe te kennen gegeven, om de nationaliteit te verkrijgen van het land, waarvoor ze strijden.

Havre, 15 mei. Maandag jl. hebben 50.000 ton graan en levensmiddelen New York verlaten, ten behoeve van de levensmiddelenvoorziening in het bezette gebied van België.

Een luchtaanval op Zeebrugge.

Men meldt ons van de grens:

Vannacht is Zeebrugge van de lucht uit aangevallen. Een vliegtuig viel brandend omlaag.

Bij een gevecht tussen twee toestellen kwam er een boven Nederlands gebied, waarop onze grenswacht het beschoot. Overigens werd gisteren de hele dag zwaar roffelvuur gehoord.

Donderdag 16 mei 1918 – avondeditie

Berlijn, 16 mei. Officieel. Nadat gisteren de infanteriegevechten ten noorden van de Kemmel, waarbij wij de Fransen weer uit de plaatselijke inham in ons front, die zij aanvankelijk hadden weten te maken, hadden verdreven, een einde genomen hadden, verflauwde in het Kemmelgebied het artilleriegevecht. Ook op de andere gedeelten van het front verminderde de kracht van het wederzijds artilleriesvuur. Hevige vuuraanvallen tegen onze infanterie- en artillerieschietingen aan beide zijden van het La Bassékanaal duurden evenwel voort. Hetzelfde was het geval tussen de Somme en de Avre.

Londen, 15 mei. Officieel. Op de 14e mei zijn onze vliegers druk aan het werk geweest. Zes vijandelijke machines zijn geveld. Een werd tot dalen gedwongen. Ook is er van de grond af een vijandelijk vliegtuig neergeschoten door anti-luchtvaartgeschut. Een achtste vliegtuig viel ten offer aan het vuur van onze infanterie. Wij missen twee vliegtuigen. 's Nachts hebben we bommen geworpen op de spoorwegstations van Rijsel, Menen, Chaulnes en Péronne en verder op verschillende doelen bij Bapaume en ten zuiden van de Somme. Verder hebben we de havenwerken van Brugge gebombardeerd. Al de machines, die daaraan deelnamen zijn teruggekeerd.

Havre, 16 mei. Generaal de Grunne, vroeger territoriaal commandant van de legerbasis Havre, is benoemd tot commandeur in de Leopoldsorde.

De oorlogstoestand.

Van de gevechtsterreinen geen nieuws van belang. Het Duitse hoofdkwartier sprak gisteravond van een klein voordeel, door de Fransen bevochten in de buurt van de Kemmelberg, welk voordeel later weer verloren ging.

Alle berichten, die betrekking hebben op krijgsverrichtingen ten noorden van de Somme, worden van de ententezijde alleen verspreid in het officiële Britse legerbericht uit Londen. Het Franse legerbericht maakt daarvan geen gewag, onverschillig of het gunstig of ongunstig was.

We hebben hierop dadelijk de aandacht gevestigd toen voor het eerst Franse versterkingen aan het Engelse front in Vlaanderen waren verschenen. Men zal dit, nu het krijgsbedrijf eerstdaags wel weer zal opvlammen, goed in het oog moeten houden, om zich niet van de wijs te laten brengen door zulke berichten als bijvoorbeeld dat van Wolff, dat de Fransen het verlies van de Kemmelberg hebben verzwegen. Een dergelijke bewering is misleidend. De Fransen hebben daar wel degelijk melding van gemaakt, maar dat gedeelte van hun communiqué stond opgenomen in het Londense bericht. In het Parijse bericht, dat, zoals gezegd, het krijgsbedrijf ten zuiden van de Somme en verder behandelt, was het verlies van de Kemmelberg niet op zijn plaats.

Aan de andere kant heeft het natuurlijk evenmin enige waarde, als men van ententegezinde zijde opmerkt, dat er aan een Duits bericht over Vlaanderen moet worden getwijfeld, alleen daarom, dat er in het Franse bericht niets van staat gemeld. Ook al zijn de Fransen in gevecht geweest, en al zijn alleen zij in een gevecht geweest, er wordt alleen uit Londen over het frontgedeelte ten noorden van de Somme verslag gedaan.

Men schrijft ons:

in een mededeling, verschenen in de N.R.C. avondblad van gisteren (15 mei) omtrent het wegruimen van de benaming België, wordt de toedracht van de zaak niet volledig en daardoor niet zonder eenzijdigheid weergegeven. Het is niet juist, dat de activistische

bladen omtrent deze kwestie niet het volle licht zouden hebben laten schijnen. Uit die bladen blijkt trouwens dat deze kwestie niet tot zulk een scherpe oplossing werd gebracht als door de actief gewordenen onder de passieven nu beweerd wordt op gezag van een verwoed activistisch blaadje.

Het meest ernstige blad van de activisten "De Eendracht" – dat zich tot taak stelt de latere samenwerking tussen de activisten en de nu krachtig ijverende passieven voor te bereiden – heeft over de vergadering van de Raad van Vlaanderen van 18 maart II. uitvoerige en zeer bepaalde mededelingen verschaft. Op de dagorde van deze vergadering stond onder meer als tweede punt: "De naam van België wordt opgeruimd". Uit de gedachtewisseling hieromtrent bleek dat men ook in het vooruitstrevend milieu van de Raad van Vlaanderen nog steeds niet tot een akkoord kon komen omtrent de betekenis van de reeds uitgeroepen zelfstandigheid van Vlaanderen. Aan de naamafroeping namen 71 leden deel; er waren 44 ja-stemmers, 24 nee-stemmers, en drie onthoudingen. De 27 laatsten verklaarden zich beslist voorstanders van een herstel van België op grondslag van een persoonlijke of reële unie: dit is achteraf nog gebleken uit de brieven van dr. Claus en dr. Tamm in Het Vlaamse Nieuws en uit artikelen in de Gazet van Brussel en in De Eendracht. De meeste ja-stemmers waren van mening dat men zonder bezwaar de naam België kon verzwijgen om de nadruk te leggen op die van Vlaanderen; doch dit impliceerde nog geenszins, dat Vlaanderen geheel van Wallonië moet afgescheiden worden.

Teneinde de 60.000 Belgische kantwerksters te ondersteunen, heeft de Commission for Relief in Belgium de verkoop van Belgische kant ingericht in Amerika. Deze verkoop heeft in de maand januari 1918 alleen reeds 950 pond sterling opgebracht. De commissie heeft voor ettelijke miljoenen kant in voorraad.

Evenals in december 1917 te Londen, heeft men te New York in maart II. een tentoonstelling van Belgische kant gehouden. Daardoor heeft de verkoop een nog grotere uitgebreidheid genomen, in het voordeel van de kantwerksters in België.

Naar Reuter uit Kristiania seint, protesteert de Noorse pers verontwaardigd tegen het verkopen van huisraad uit het bezette gebied van België en Frankrijk in de Scandinavische landen. Tijdens Tegn verlangt, dat de overheid maatregelen zal nemen om die schadelijke handel tegen te gaan.

Het Nieuwsblad van het Zuiden meldt:

Vrijdagavond werd de hoogerwaarde heer kanunnik Tharsicus Bootsma, Tilburger van geboorte, die sinds 11 jaar particulier secretaris is van Mgr. Heylen, op hoog bevel van de Duitse gouverneur-generaal in België aangezegd, dat hij zich gereed moest houden om de volgende dag te worden overgebracht.

Inderdaad verscheen 's morgens om 3 uur een militaire auto voor het bisschoppelijk paleis en werd de eerwaarde verzocht daarin plaats te nemen. Zonder oponthoud ging de tocht van Namen over Brussel, Mechelen, Antwerpen naar de Nederlandse grens, waar hij een scherp onderzoek onderging en in de trein naar Roosendaal werd geplaatst.

De reden van deze verbanning moet gelegen zijn in het vrijmoedige optreden van de eerwaarde tegenover de Duitsers en in zijn ijveren voor de Belgen.